

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

ХРИСТО ГРУДЕВ

Заместник областен управител
на област Пловдив

Председател

на Постоянната комисия по социална
политика

Христи Груев

28/3/16

**ГОДИШЕН МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА „ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЛАСТ ПЛОВДИВ 2011 – 2015 Г.“ ПРЕЗ 2011 Г.**

I. УВОД

Настоящият годишен мониторингов доклад е етап от процеса на стратегическо планиране и развитие на социалните услуги, заложени в Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Пловдив 2011 – 2015 г.

Стратегията е разработена въз основа на действащото законодателство в социалната сфера. Съобразена е с националните стратегически документи, които имат отношение към социалното подпомагане на хората в неравностойно социално положение и към социалната интеграция на хората с увреждания, както и с националните приоритети в развитието на социалните услуги, насочени преди всичко към деинституционализацията на деца и възрастни и децентрализацията на услугите.

Областната стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 – 2015 г. е утвърдена от областния управител, след като е приета от Областен съвет за развитие на област Пловдив с решение, взето с протокол № 4/16.11.2010 г., и е съгласувана с Регионалната дирекция за социално подпомагане (РДСП).

Тя е създадена в партньорство със заинтересованите страни в област Пловдив: Областна администрация, общински администрации и съвети, териториалните звена на централната изпълнителна власт, доставчици на социални услуги и местни гражданска организации (НПО), с техническа помощ от страна на ЮНИЦЕФ. Стратегията представлява комплексен модел за планиране, разработване и осигуряване на услуги на областно ниво, гарантиращ изграждането на една по-ефективна и ефикасна система за предоставяне на социални услуги и използване на различни национални и структурните фондове на Европейския съюз. Тя задава както областната рамка, така и параметрите на социалните услуги във всяка от общините на територията на областта, и е основа за разработването на общинските стратегии за развитие на социалните услуги. През 2011 г. с решения на общинските съвети са приети общински стратегии за развитие на социалните услуги в 17 от 18-те общини на територията на област Пловдив. Единствената община, която няма приета общинска стратегия е община Марица.

Областната стратегия за развитие на социалните услуги има за цел в област Пловдив да се развиват и предоставят социални услуги основно в семейна и близка до семейната среда от институции и организации, работещи в мрежа, с качество и обхват, задоволяващи в максимална степен потребностите на всички рискови групи.

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

Постоянният вътрешен мониторинг се осъществява с прякото участие на всички заинтересовани страни: Областна администрация, общини, РДСП, дирекциите „Социално подпомагане“, доставчици на услуги.

Аналитичният доклад е продукт на съвместните усилия на екипа на Звеното за мониторинг и оценка към Постоянната комисия по социална политика (ПКСП), сформиран със Заповед № 3Д-02-48/25.08.2011 г. на Областния управител на област Пловдив.

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА МОНИТОРИНГА И ОЦЕНКАТА

Общата цел на системата за мониторинг и оценка е да гарантира развитието и подобряването на стратегиите и политиките в социалната сфера и особено – за дългосрочни и комплексни интервенции, като Областната стратегия за развитието на социалните услуги в област Пловдив. Резултатите от мониторинга и оценката са основа за актуализацията на стратегията по отношение на приоритетните направления, дългосрочните цели и оперативните задачи в хода на изпълнението.

Конкретните цели и задачи на мониторинга са:

- **Основна цел:** да се оцени постигнатия напредък спрямо заявените цели, като се ползват показателите (индикаторите), идентифицирани в процеса на планиране.
- **Основна задача:** да се следи и измерва постигането на заложените цели и ефективността на областната стратегията и интервенциите в хода на тяхната реализация. В резултат от осъществявания мониторинг могат да се направят своевременни корекции в начина им на изпълнение.

Конкретните цели и задачи на системата за мониторинг и оценка са:

1. **Да осигурява постоянен поток от актуална информация за развитието на социалната среда в област Пловдив чрез:**
  - Наблюдение на промените в базовите индикатори за ситуацията;
  - Обратна връзка от целевите групи и преките потребители за вида и качеството на предоставяните услуги и подкрепа;
  - Обратна връзка от преките изпълнители на дейностите за трудностите в обучението и развитието на човешките ресурси.
2. **Да обезпечи текущия мониторинг на изпълнението на дейностите по Стратегията на областно и общинско ниво чрез:**
  - Събиране на информация за обема и преките резултати от осъществяваните дейности / услуги, анализ и сравнение със заложените количествени и качествени индикатори в Плана за действие;
  - Пряко наблюдение на хода, методите и начините на текущото изпълнение на планираните дейности, както и на степента на изпълнение на времевия график на дейности и резултати;
  - Представяне на консултации и съвети на място на преките изпълнители на дейностите, предвидени в стратегията, относно възможностите за усъвършенстване на съществуващите услуги и идентифициране на нуждите на общините от нови такива.

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

3. Да се изработят комплексни оценки на ефекта и цялостното въздействие от изпълнението на Областната стратегия от гледна точка на целевите рискови групи.

Оценката обхваща:

- **Релевантност** – съответствието на целите и интервенцията спрямо реалните проблеми и конкретните потребности и възможности на рисковите групи;
- **Ефикасност** на изпълнените дейности и постигнатите преки резултати по отношение на обема на дейностите, спазване на времевия график, планираните / вложените ресурси;
- **Ефективност** на Стратегията – оценка на реалните ползи и ефекти за обхванатите потребители на услуги, както и на степента на обхващане на идентифицираните групи, индивиди и общности в риск от изпълнените дейности в област Пловдив. Качеството на предоставените социални услуги се оценява през призмата на ефекта върху целевите рискови групи, като се оценяват ползите за потребителите - индивидуални и общи за рисковата група;
- **Въздействие** на Областната стратегия върху общия социален контекст, степен на постигане на дългосрочните цели, комплексна оценка на предизвиканите качествени промени в състоянието на социалната среда и рисковите групи;
- **Устойчивост** на дейностите, резултатите и ползите за целевите групи и продължението им след времевата рамка на Стратегията.

4. Да гарантира системното актуализиране на Областната стратегия, подобряването на политиките за социално включване и постоянно усъвършенстване на социалните услуги и мерки чрез:

- Предоставяне на конкретни препоръки, както за актуализиране на цялостната Стратегия по отношение на избраните приоритетни направления и цели, така и за оперативно планиране на дейностите и следващите етапи от изпълнението на предвидените дейности – социални услуги и мерки;
- Системна обратна връзка от потребителите на услуги и препоръки за подобряване на вида и качеството на услугите в съответствие с реалните групови и индивидуални потребности;
- Консултации и методическа помощ за усъвършенстване и подобряване на качеството на социалните услуги по места;
- Идентифициране на добрите практики и научените уроци от осъществяването на Областната стратегия и мултилициране на натрупания опит по места.

В съответствие с тези цели и задачи, изграждането и функционирането на цялостна Система за мониторинг и оценка дава реални, практически ползи за общините и структурите, които изпълняват Стратегията. Препоръките за промени, постоянният поток от информация и обратната връзка от целевите потребители на услугите, осигурен от Системата за мониторинг и оценка са задължително условие за ефективното изпълнение на Стратегията.

Основният подход в процеса на мониторинга е участието, който включва и обратна връзка от всички участници в изпълнението на предоставянето на социалните услуги и носи допълнителни предимства за ефективността на мониторинга. Участието гарантира съпричастността и чувството за собственост на заинтересованите страни върху продуктите и резултатите от мониторинга и оценката и съответно – тяхната готовност и интерес от прилагането на препоръките на практика.

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

Ключовите приоритетни направления на Областната стратегия са изведени в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и необходимостта от спешна намеса за решаване на критичните социални проблеми на жителите на областта.

Избраните за наблюдение приоритетни направления включват:

Направление 1: Превенция за деца и семейства в риск

Това са широк кръг от услуги в общността за деца и семейства в риск, насочени към превенция на рисковите фактори за развитието на децата и уязвимостта на семействата, превенция на изоставянето и настаняването на деца в СИ; развитие на приемна грижа и осиновяване; работа с деца с поведенчески проблеми, асоциалното поведение и насилие; закрила на деца, жертви на насилие, малтретиране и неглижиране; съдействие на деца, отпаднали или в риск.

Направление 2: Социално включване на общности в неравностойно положение и уязвими групи

Усилията са насочени към създаването на условия за равнопоставеност и равни възможности за уязвимите групи от хора в различни сфери на обществения живот (образование, трудова среда, религиозна дейност, свободно време, развитие на живот в общността, политика и т.н.), които да осигурят и улеснят тяхното пълноценно участие в зависимост от техните желания и избор. Стратегията ще допринесе за създаването на добър модел на подкрепа за пълнолетните лица в неравностойно социално положение чрез осигуряване на достъп до качествени социални услуги в общността, така че нуждаещите се да не са принудени да напускат своя собствен дом и общност, а да подобрят достъпа си до здравни услуги и образование, да получат шанс за интегриране на пазара на труда, както и на условия за предоставяне на грижи за старите хора, насочени към повишаване качеството на живот на хората от третата възраст, като се съблюдава принципът за независим живот в семейната среда или в близост до нея. Услугите в домашна среда, са съобразени с индивидуалните потребности, желания и условия на живот.

Направление 3: Деинституционализация на деца и възрастни хора

От решаващо значение за реформата в социалната политика е процесът на деинституционализация, т.е. създаване на условия за живот на хората от уязвимите групи в тяхната нормална среда в обществото, а не за тяхното отеляне и социална, културна и образователна изолация в институции. Деинституционализацията на грижите за деца и възрастни ще допринесе за коренната промяна в социалните услуги в област Пловдив, закриване и трансформиране на специализираните институции за деца в рамките на Стратегията. Деинституционализацията ще се осъществява чрез развитието на максимално широка мрежа от услуги с цел извеждане на децата от специализираните институции, превенция на изоставянето и подкрепа за семействата в риск за подобряване на грижата за децата в семейството. Поетапно се предвижда да се намалява капацитетът на специализираните институции, и то само при създадени алтернативни услуги в общността или услуги, резидентен тип за деца и възрастни без възможност за реинтеграция в семейна среда.

III. ОТЧЕТ ПО НАПРАВЛЕНИЯ

Приоритетно направление 1: Превенция за деца и семейства в риск

Обща цел 1. Да се подобри грижата за децата в семейството и да се предотврати появата и развитието на рискови фактори по отношение на децата, чрез:

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.” през 2011 г.

- Конкретна цел 1.1. Да се намали изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции и да се подкрепи задържането им в биологичното семейство;
- Конкретна цел 1.2. Да се осигурят условия за развитие на децата с увреждания отглеждани в семейството;
- Конкретна цел 1.3. Да се осигури подкрепа на уязвимите семейства и децата за социално включване, за превенция на рисково поведение и неглижиране на децата;
- Конкретна цел 1.4. Да се осигури равен достъп на децата от рискови общини и уязвими групи до качествено образование.

1. Приемна грижа

Социална услуга в общността „Приемна грижа“ е отглеждане и възпитаване в семейна среда на дете, което е настанено в семейство на роднини или близки, или в приемно семейство. Потребители на услугата са деца, настанени в СИ; деца в риск (жертви на трафик или насилие, които се налага спешно да бъдат изведени от семействата, и други подобни случаи); деца, лишени от родителска грижа за определен период от време.

Дейности на услугата:

- Информационни кампании, проведени във всички общини на територията на област Пловдив,
- Оценяване и обучение на приемни семейства,
- Одобрение на кандидатите за приемни родители,
- Напасване,
- Наблюдение и подкрепа.

Очаквани резултати:

- Да се създаде работен екип по Приемна грижа на ниво област.
- Населението на областта да е по-добре информирано по въпросите на приемната грижа.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ ПРЕЗ 2011 Г.

- Проведени са информационни кампании с обществеността на гр. Пловдив, Марица, Първомай и др.
- Подадени заявления за доброволни и професионални приемни семейства в община Пловдив, като за 2011 г. са подадени общо 22 заявления.
- Обучени и одобрени 3 бр. доброволни приемни семейства от Пловдив.
- Обучени и одобрени общо 9 бр. професионални приемни семейства, като 3 бр. са в община Пловдив, 1 бр. в община Асеновград, 1 бр. в община Карлово, 1 бр. в община Марица, 1 бр. в община Първомай, 1 бр. в община Родопи и 1 бр. в община Стамболовски.
- През 2011 г. са настанени общо 11 деца в професионални приемни семейства на територията на област Пловдив. Извършено е краткосрочно настаняване на 1 дете в община Брезово, дългосрочно са настанени 11 деца и спешно са настанени 2 деца.

Община Пловдив е одобрена за партньор на АСП, която е пряк бенефициент по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, процедура за директно предоставяне

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

на безвъзмездна финансова помош „Приеми ме“, бюджетна линия BG051PO001-5.2.11. Предстои сключване на споразумение за партньорство.

Приемна грижа – община Първомай стартира проект „И аз имам семейство“ като партньор на АСП, считано от 08.12.2011 г. (предвидено в стратегията за 2011 г.)

В общините Асеновград, Хисар, Карлово също стартира проект „И аз имам семейство“ като партньор на АСП.

2. Център за обществена подкрепа

Центрът за обществена подкрепа (ЦОП) е комплекс от социални услуги, свързани с превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения на самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в рисък, оценяване и обучение на бъдещи приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с противообществени прояви. ЦОП е услуга в общността, за която има определен единен стандарт като държавно делегирана дейност, управлявана от общините.

Потребители на услугата са деца в рисък и техните семейства – деца, отглеждани от един родител; деца в многодетни семейства; деца, изоставяни на ниво родилен дом, и настанени деца в ДМСГД; деца на непълнолетни родители; деца в рисък от отпадане от училище; деца с отклоняващо се поведение; деца, жертви на насилие и трафик).

Дейности на услугата:

- Превенция на изоставянето (консултиране; посредничество, училище за бременни; програма семейно планиране, програми за позитивно родителство);
- Приемна грижа и осиновяване (обучение, подбор и оценка на кандидати за приемни родители и осиновители, кампании за приемни родители);
- Услуги в подкрепа на роднини и близки за поемане на грижата за детето;
- Реинтеграция в биологичното семейство и интеграция в разширено семейство;
- Превенция от отпадане от училище (консултиране, обучение в социални умения; програми за свободното време и училищна подкрепа);
- Превенция на зависимости;
- Обучение в умения на самостоятелен живот и социална интеграция на младежи, напускащи СИ, съдействие при оказване на подкрепа и консултиране на лица, навършили 18 години, които напускат специализирани институции и им предстои да водят независим начин на живот;
- Подкрепа на деца с отклоняващо се поведение и техните семейства (консултиране на деца и семейства, програми за социални умения, програми за превенция на отклоняващото се поведение; програми за свободното време);
- Подкрепа на деца претърпели насилие и техните семейства - подготовка за досъдебно изслушване, психологияско консултиране.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ ПРЕЗ 2011 Г.

В изпълнение на заложените дейности в „Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Пловдив 2011-2015 г.“ са повишени капацитетите на функциониращите на територията на област Пловдив ЦОП, както следва:

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

ЦОП – Раковски – Услугата е разкрита през 2007 г. с доставчик община Раковски. Ползватели на услугите, предоставяни в центъра, са деца в училищна възраст, от 7 до 18 години, от т.н. група „деца в риск“. Капацитет през 2009 г. и 2010 г. е 45 лица. През 2011 г. със заповед № РД01-249/02.02.2011 г. той е увеличен от 45 на 57 лица. Общийят брой на бенефициентите на услугата, с не регистрирани направления от Отдел „Закрила на детето“ за 2010 г. е 299 лица, а за 2011 г. – 506 лица, като всички са от община Раковски. Броят на ползвателите с регистрирани направления от Отдел „Закрила на детето“ е 55 за 2010 г. и 69 за 2011 г.

Целите, характеристиките и съдържанието на услугата включват:

- Повишаване благосъстоянието на децата от рисковите групи (с отклоняващо се поведение, живеещи в семейства с риск от разпадане, застрашени или отпаднали от училище, напускащи специализирани институции), подпомагане социалната интеграция на деца в риск, предоставяне възможност за образователно и професионално развитие, обучение в умения за самостоятелен живот, семейно консултиране на родителите за справянето им с проблемите на децата.

Общийят брой на заетия персонал в центъра за 2010 г. е 10,5 лица, а за 2011 г. е 12,5 лица, 10 от които са на пълно работно време.

ЦОП – Садово предлага услуга в общността с доставчик община Садово. Услугата е разкрита от 2007 г. като държавно делегирана дейност. Тя е предназначена за деца и семейства в риск, деца с увреждания, деца, отпадащи от училище, деца с проблемно и отклоняващо се поведение, деца в риск от насилие, деца в риск от изоставяне, деца от МКБПМН, деца със СОП, деца със специални нужди. Капацитетът на услугата през 2010 г. е 20 лица. През 2011 г. със заповед №РД01-388/08.03.2011г. той нараства на 30 лица. Общийят брой на ползвателите през 2010 г. в сравнение с 2011 г. намалява. Персоналът включва 4 щ. бр., като 1 бр. е извънчично разписание на услугата. Всички бройки са на пълен работен ден.

ЦОП – Първомай – предлага услуга в общността с доставчик община Първомай. Услугата е разкрита от 01.05.2010 г. като държавно делегирана дейност. Тя е предназначена за деца и семейства в риск, деца с увреждания, деца, отпадащи от училище, деца с проблемно и отклоняващо се поведение, деца в риск от насилие, деца в риск от изоставяне, деца от МКБПМН, деца със СОП, деца със специални нужди. Капацитетът на услугата през 2010 г. е 30 лица. През 2011 г. със заповед №РД01-612/10.05.2011 г. той нараства на 50 лица. През 2010 г. персоналът включва 6 щатни бройки, 2 от които са на пълно работно време. През 2011 г. щатните бройки са 9, от които 2 щ. бр. са на пълно работно време и 7 бр. на непълен работен ден.

ЦОП – Пловдив – разкриване на социалната услуга в общността по Проект „Изграждане на семеен консултивен център в кв. Столипиново“. Услугата се реализира от Фондация за регионално развитие „Рома“ с ръководител на проекта Антон Карагьозов.

ЦОП – Карлово – през 2011 г. със заповед № ЦОП1/02.05.2011 г. на кмета на община Карлово по схема „Социални услуги за социално включване“ на ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз с подкрепата на Европейския социален фонд, е разкрит Център за обществена подкрепа в община Карлово, считано от 02.05.2011 г. Центърът предоставя следните социални услуги: изготвяне на индивидуална социална оценка за всяко дете; разработване на индивидуални планове за предоставяне на услуги; консултиране, медицинска, социална, образователна и психологическа подкрепа; юридически консултации; здравни консултации; приемна грижа – обучения на приемни родители; дневни грижи за децата, училище за родители, семейно консултиране и подпомагане, организиране на извънкласни занимания – спорт, клубове по интереси;

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

образователни програми за правата и задълженията на децата и гражданите, опасността от наркотиците, алкохола, цигарите, как да се предпазят от насилие. Към настоящия момент има със заповед №РД01-149/10.02.2012г. на ИД на АСП гр. София услугата продължава като делегирана от държавата дейност, с капацитет 30 места, считано от 01.03.2012 г.

Продължава дейността на останалите ЦОП, функциониращи на територията на област Пловдив, които са ситуирани в общините: Асеновград – 1 бр., Пловдив – 2 бр., Съединение – 1 бр., Хисаря и Кричим по 1 бр., с определен капацитет при разкриване на социалните услуги делегирани от държавата дейност със заповеди на ИД на АСП гр. София.

Дневен център за деца с увреждания – гр. Сопот – Дневният център за деца с увреждания обслужва общините Сопот и Карлово. Предоставя комплекс от социални услуги, които създават условия за цялостно обслужване през деня, свързано с предоставяне на храна, задоволяване на здравни, рехабилитационни потребности и организиране на свободното време. Според предоставената от директора на ДСП Карлово информация ползването на социалната услуга в Дневния център за деца с увреждания оказва значителен напредък при децата в тяхното психомоторно и социално развитие, както и за тяхната социализация. Налице е трайна тенденция към завишиване потребностите и интерес в търсениято на консултации с логопед, психолог и специален педагог в центъра. Материалната база е много добра. Дневният център разполага със собствен микробус с рампа, което прави услугата мобилна и ориентирана към крайния потребител, с възможности за предоставянето на почасови услуги в домовете и училищата. Със заповед на ИД на АСП №РД01-387/08.03.2011г. е увеличен капацитетът на Дневния център за деца с увреждания гр. Сопот от 20 на 30 места, с което ще се обслужи завишената потребност на децата в риск и техните семейства от общините Сопот и Карлово, както и на близките населени места. Персоналът съгласно щатното разписание през 2010 г. е 13 щ. бр., като 4 от тях са на пълен работен ден, а 8 на непълен работен ден.

Дневен център за деца с увреждания „Св. Анна“ – гр. Пловдив – Услугата функционира като делегирана от държавата дейност от 2007 г. и обслужва деца и младежи с трайни физически и интелектуални затруднения на възраст от 3 до 15 години. Намира се на адрес: гр. Пловдив, ул. „Ген. Радко Димитриев“ №33. На територията на община Пловдив са регистрирани над 1600 деца с увреждания при налични два центъра от този тип, които са делегирани от държавата дейност. Със заповед на ИД на АСП №РД01-439/22.03.2011 г. е увеличен капацитетът на Дневния център за деца с увреждания „Св. Анна“ – гр. Пловдив от 18 на 25 места, с което ще се обслужи завишената потребност на децата в риск и техните семейства от общините Сопот и Карлово, както и на близките до тях населени места. Персоналът съгласно щатното разписание през 2010 г. е 10 щ. бр., като 9 от тях са на пълен работен ден.

Приоритетно направление 2: Социално включване на общности в неравностойно положение и уязвими групи

Обща цел 2. Да се създадат условия за социално включване/интегриране на максимален брой хора в неравностойно положение и уязвими групи, чрез:

Приоритет 2.1. Подкрепа за трудова и професионална реализация на лица и групи в неравностойно положение.

- **Специфична цел 2.1.1.** Повишаване на възможностите за успешна трудова и професионална реализация за хората в неравностойно положение в област Пловдив.

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.” през 2011 г.

През последните години се запазват възможностите за професионална и трудова реализация на хората в неравностойно положение в Пловдивска област, като едновременно с това се актуализира размерът на средствата и инструментите за въздействие, в зависимост от заявените потребности на общините и работодателите. Чрез Бюрата по труда се предлага широк спектър от програми и мерки за заетост и обучение, финансиирани както от националния бюджет, така и по ОП „Развитие на човешките ресурси“. По години и мерки ни е предоставена следната информация от РДСЗ – Пловдив:

ПЛОВДИВСКА ОБЛАСТ

	2009 г.	2010 г.	2011 г.*
1.Брой лица, получили експертна помощ за започване и изпълнение на собствен бизнес	25	5	6
2.Брой лица, включени в курсове за повишаване на квалификацията.** а/извън ОП"РЧР"	498	1147	1127
б/по ОП"РЧР"	498	239	443
Схема BG051PO001-2.1.12 "Адаптивност"	-	908	684
Схема BG051PO001-1.1.03 - „Развитие“. Проект Нов избор - развитие и реализация"	-	77	11
Схема BG051PO001-2.1.11 - "Аз мога". Проект "Обучение и кариерно развитие"	-	286	387
Схема BG051PO001-2.1.13 - "Аз мога". Проект "Обучение и кариерно развитие"	-	102	264
Схема BG051PO001-2.1.14 - "Аз мога повече".	-	-	22
3. Брой бенефициенти по проекти за професионална квалификация и заетост, финансиирани по действащите национални програми за заетост и оперативни програми за развитие на човешките ресурси - посочете по отделно програма и брой включени лица	5249	7572	4717
а/извън ОП"РЧР"	5249	2938	2068
Национална програма "От социални помощи към осигуряване на заетост"	2014	1630	902
Национална програма "Възобновяване и опазване на българската гора"	15	0	0
Национална програма "Асистенти на хора с увреждания"	1034	513	408
Национална програма "Помощ за пенсиониране"	11	0	0
Програма "Старт на кариерата"	23	29	24
Национална програма за заетост и професионално обучение на хора с трайни увреждания	22	14	81
Национална програма за ограмотяване и квалификация на ромите	153	0	0
Национална програма "Мелпомена"	9	5	4
Програма "Кредит без лихва за хора с увреждания"	54	33	23

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

Програма "В подкрепа на майчинството"	236	0	0
Национална програма "Активиране на неактивни лица"	3	0	0
Национална програма "Социални услуги в семейна среда"	193	0	0
Национална програма "Нова възможност за заетост"	132	14	294
Проект "Пак ще успеем"	30	0	0
Проект "Собствен бизнес - смяна на професията"	10	0	0
Програма "Красива България"	198	32	37
Други програми, които се реализират чрез партньорството на ДБТ	132	20	0
Изплащане на компенсации към трудовото възнаграждение на преминали на непълно работно време заети лица	956	317	0
Проект „Ресоциализация на лишените от свобода чрез професионална квалификация и обучение“	24	84	0
Регионални и браншови програми за обучение и заетост	0	49	115
Проект "Нова заетост - ключови умения за заетост"	-	196	0
Проект "Това е моят шанс да намеря себе си"	-	0	0
Проект за младежки, напуснали училище	0	2	0
Проект "Реализация"			180
б/по ОП"РЧР"	-	4634	2649
Схема BG051PO001-1.1.01- "Повишаване заетостта на младежите чрез трайното им включване на пазара на труда в България". Проект "Ш@нс за реализация на младежите в България"	-	1567	151
Схема BG051PO001-2.1.12 "Адаптивност"	-	77	11
Схема BG051PO001-1.1.05 - „Отново на работа“. Проект "Детегледач - шанс за реализация с обучение към заетост"	-	56	66
Схема BG051PO001-1.1.03 - „Развитие“. Проект Нов избор - развитие и реализация"	-	286	387
Схема BG051PO001-2.1.11 - "Аз мога". Проект "Обучение и кариерно развитие"	-	2015	0
Схема BG051PO001-2.1.13 – „Аз мога“. Проект „Обучение и кариерно развитие“	-	633	1759
Схема BG051PO001-1.1.06 „Създаване на заетост на младежите чрез осигуряване на възможност за стаж“	-	0	63
Схема BG051PO001-2.1.14 – „Аз мога повече“.	-	-	212
5. Брой на лицата от рискови групи, назначени като трудови медиатори във населените места с компактно ромско население	6	6	5
НП „Активиране на неактивните лица“	6	6	5

Изводът е, че работата по трудовата и професионална реализация на хората в неравностойно положение трябва да продължи със съвместните усилия на държавата и бизнеса,

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

като се използва доброто географско положение на района с възможности за развитие на стопански и земеделски дейности. Друга важна насока е ограмотяването, в съчетание с придобиване на професионална квалификация на една голяма част от трайно безработните лица.

Приоритет 2.2. Осигуряване на достойно съществуване за самотно живеещи възрастни хора

Мярка 2.2.1.2. Увеличаване на дневната грижа за стари хора чрез създаване и оптимизиране на дейността на дневните центрове за стари хора – основна форма на социална услуга в общността, предлагаща храна, дневна грижа и възможности за общуване.

Запазва се относително стабилен броят на пенсионираните лица – 200 хиляди души, но изключително тревожен е фактът, че над 50% от всички пенсионери в областта получават пенсии под линията на бедността, която от тази година е 236 лв. Това предполага продължаване на процесите за развитие на социални услуги в общността, но ако трябва да се постигне намаляване на броя на възрастните лица, настанени в специализирани институции, трябва да се промени методиката на тарифата за събиране на държавни такси в социалните услуги. 30% от доходите е прекалено висока цена за ползване на дневните центрове, независимо дали те са за лица с увреждания, или за възрастни хора, защото тези целеви групи не могат да си позволяят тази цена поради факта, че освен основните битови разходи за ток, вода, данъци и храна, имат и големи разходи за здравеопазване. Таксата от 30% отблъска и бедните пенсионери, понеже не им остават достатъчно средства за оставащите им разходи, и „по-богатите“ – с пенсии над линията на бедността, които не желаят да заплащат по-скъпо за еднаква услуга. Друг важен момент, който е пречка за запълване на капацитета на услугите в общността, са прекалено високите изисквания към пакета от документи за кандидатстване.

Карта на дневните центрове в област Пловдив:

Община	Вид специализирана институция/социална услуга в общността	Местонахождение, адрес, телефон	Капацитет	Заети		
				общо	мъже	жени
Община Пловдив	Дневен център за възрастни хора с увреждания	град Пловдив, бул. „Цариградско шосе“ №102, тел. 032/622-001	50	30	19	11
Община Сопот	Дневен център за възрастни хора с увреждания	град Сопот, ул. „Христо Маджаров“ №27, тел. 03134/86-98	20	20	15	5
Община Калояново	Дневен център за стари хора	село Долна Махала, ул.13-та № 2, тел. 0886/837872	20	19	5	14
Община Кричим	Дневен център за стари хора	град Кричим, ул. „Ал. Стамбийски“ №27, тел.03145/32-01	35	35	8	27

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

Община Марица	Дневен център за стари хора	село Строево, община Марица 0878171669	40	30	20	10
Община Пловдив	Дневен център за стари хора	град Пловдив, ул. „Изток“ №48, тел. 032/628-276	40	11	0	11
Община Хисаря	Дневен център за стари хора	град Хисар, ул. „Димитър Благоев“ №9; тел. 0337/62- 210	30	30	6	24
Община Хисаря	Дневен център за стари хора	село Старосел, ул. „Г. Димитров“, №54 тел. 032/511595	40	32	18	14

Дейност 2.2.1.2.1: Разширяване на работата на ДЦ за стари хора в с. Строево, община Марица, с капацитет 40 места.

През тази година общината сключи договор със Сдружение „Европейско развитие – Пловдив“ за обслужване на „Дневен център за стари хора“ в с. Строево. Така за първи път бе включен неправителственият сектор в доставяне на социална услуга. В центъра се грижат за 40 самотно живеещи възрастни хора от общината. Съвместната дейност показва, че имаме резерви в това направление, най-вече в съвместното планиране на социалните услуги. Съвместната работа ще даде възможност за тяхното разнообразяване и за развитие на нови и гъвкави алтернативни социални услуги, които да съответстват на спецификата на потребностите на рисковите групи в общината.

С решения на Общински съвет – Марица за периода от 01.01.2011 г. до 07.12.2012 г. са отпуснати еднократно финансови помощи на 46 нуждаещи се – 22 000 лв.

Със заповед № РД01-671/28.05.2011 г. на Изпълнителния директор на АСП се разрешава промяна на капацитета на социалната услуга – ДЦСХ от 50 на 40 места, считано от 01.01.2011 г. През 2011 г. е извършена комплексна проверка от Инспектората на АСП в ДЦСХ – гр. Хисаря и гр. Пловдив. Направените предписания са изпълнени. Въпреки че работата на ДЦСХ в Пловдив е оценена високо от страна на проверяващите, центърът работи с потребители под капацитета му. В хода на планираните в общинския план дейности е направено предложение за компенсирана промяна за намаляване на капацитета на ДЦСХ – Пловдив и в рамките на освободения ресурс от 30 места да се разкрие нова услуга – ЦСРИ за възрастни и хора с увреждания.

Мярка 2.2.1.3. Разширяване на услугата „Социална трапезария“. Продължаване на функционирането на сезонните обществени трапезарии в общините на територията на област Пловдив. Развиване на сезонна обществена трапезария в община Пловдив през 2011 г., насочена към самотно живеещите лица, които имат доказано ниски доходи или нямат такива, хора, имащи нужда от храна. Обществената трапезария е доказала своята ефективност и следва да се разшири териториалният обхват на всички трапезарии, с цел обхващане на нуждаещите се лица, живеещи на територията на цялата област.

Разкриването на социални трапезарии за лица с доходи под линията на бедността е традиционна дейност за община Пловдив. Ежегодно за тази дейност общината заделя около

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

250 000 лв. Чрез одобрен проект на БЧК от фонд „Социално подпомагане“ на МТСП се хранят 58 социално слаби лица, а други 20 са финансиирани чрез фондоиздателна Коледна кампания на младежката секция на Ротари клуб. През зимните месеци традиционно се разкриват социални трапезарии и в район Южен на град Пловдив, като те са финансиирани от спонзори. Пловдивската света митрополия целогодишно финансира социална трапезария за 50 социално слаби лица.

- **Специфична цел 2.2.2.** Подкрепа на самотни възрастни хора и хора, изгубили физическата си самостоятелност.

Мярка 2.2.2.1. Разширяване на услугите в домашна среда – домашен помощник, социален асистент, личен асистент с увеличен капацитет.

Тези услуги осигуряват домашни грижи, помощ в домакинството, обслужване, помощ за излизане и придвижване и др. услуги за стари хора, които им позволяват по-дълго да живеят в своя дом и в семейна среда. Идентифицираните потребности на рисковите групи изискват увеличение поне с 40% на наетите асистенти/домашни помощници за лица с увреждания. Дейностите ще бъдат осъществявани от общините и доставчици на социални услуги.

Участие на общините от област Пловдив в проект „Подкрепа за достоен живот“:

ОБЛАСТ/ ОБЩИНА	ОБЩО	МЪЖ	ЖЕНА
1	2	3	4
ОБЛАСТ ПЛОВДИВ			
ПОТРЕБИТЕЛИ	733	336	394
ОБЩИНА АСЕНОВГРАД	73	30	43
ОБЩИНА БРЕЗОВО	11	5	6
ОБЩИНА КАЛОЯНОВО	33	10	23
ОБЩИНА КАРЛОВО	68	37	31
ОБЩИНА КРИЧИМ	10	6	4
ОБЩИНА КУКЛЕН	11	5	6
ОБЩИНА ЛЪКИ	10	4	6
ОБЩИНА МАРИЦА	27	18	9
ОБЩИНА ПЕРУЩИЦА	8	3	5
ОБЩИНА ПЛОВДИВ	225	101	124
ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ	43	14	29
ОБЩИНА РАКОВСКИ	42	28	14
ОБЩИНА РОДОПИ	39	17	22
ОБЩИНА САДОВО	28	19	9
ОБЩИНА СОПОТ	10	3	7
ОБЩИНА СТАМБОЛИЙСКИ	55	25	27
ОБЩИНА СЪЕДИНЕНИЕ	16	3	13
ОБЩИНА ХИСАР	24	8	16

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

Проектът дава възможност над 700 лица от областта да ползват качествени услуги в домовете си. Повечето от лицата в банка „Лични асистенти“ са роднини на нуждаещите се от грижи лица.

Клубовете на пенсионера също осигуряват за старите хора възможности за разнообразяване на ежедневието, общуване, споделяне на придобит опит, възможности за осмисляне на живота и достойни стариини.

Дейност 2.2.2.2.2. Създаване на Център за социална рехабилитация и интеграция за възрастни хора в гр. Пловдив, с капацитет 30 места, което се предвижда след намаляване на капацитета на ДНСХ от 50 на 30 лица в края на периода.

- Изготвено е предложение от община Пловдив до РДСП за разкриване на услугата. Има решение на Общински съвет – Пловдив № 396, взето с Протокол № 20 от 08.09.2011 г., относно откриване на социална услуга в общността „Център за социална рехабилитация и интеграция за възрастни хора“ с адрес: ул. „Изток“ № 48 и с капацитет – 30 души. Дата на влизане в сила на разрешението е 01.01.2012 г.

Дейност 2.2.2.2.3. Създаване на Център за социална рехабилитация и интеграция за възрастни хора в община Куклен. Изграждането ще бъда осъществено от СФ „Инди-Рома 97“ в партньорство с община Куклен.

Дейност 2.2.2.2.5. Общинско финансиране на клубовете на пенсионера и увеличаване на броя им в област Пловдив до края на периода. В община Пловдив през 2011 година е разкрит 1 клуб на пенсионера.

Приоритет 2.3. Услуги за социално включване на лица и семейства в риск

Специфична цел 2.3.1. Осигуряване на грижи за деца и възрастни с увреждания

Мярка 2.3.1.1. Всички деца със СОП да бъдат обхванати от образователната система чрез обучителни дейности за подготовка на персонала в училищата и изграждане на положителни нагласи в учениците за провеждане на интегрирано обучение.

Изпълнението на дейностите, предвидени към мярка 2.3.1.1., е видно от приложената таблица.

	2009 г.	2010 г.	2011 г.
Брой изгответи ИПОР на деца със СОП.	410	436	464
Брой проведени консултации на ръководствата на училищата и детските градини относно изграждането на достъпна архитектурна среда –	110	115	143

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

асансъри, рампи, санитарни възли, стълбища			
Брой закупени нови обучителни средства и учебни материали	<ul style="list-style-type: none"> - 24 лаптопа; - персонални помагала на 66 специалисти на стойност по 50 лв.; - зала по психомоторика – 4000лв.; - Монтесори материали - 8000лв.; - тест Векслер - 10 комплекта по 150лв. 	<ul style="list-style-type: none"> - 50 лаптопа; - оборудване на 25 ресурсни кабинета за 10 000 лв.; - оборудване на 6 зали за двигателна активност за сумата от 12 000 лв.; - техника за ресурсни кабинети за сумата от 3000 лв.; - дидактични материали за 5000 лв.; - помошно-технически средства за 2000 лв. 	<ul style="list-style-type: none"> - 10 лаптопа; - оборудване за 7 ресурсни кабинета за сумата от 16 000 лв.; - оборудване за сензорна стая – 7000 лв.; - дидактични материали – 5000 лв.
Брой консултации - психологическа подкрепа и логопедична рехабилитация.	<ul style="list-style-type: none"> - 7 психологи по 1020 часа – 7140 консултации на 175 деца; - 7 логопеди по 714 часа – 4998 консултации на 112 деца. 	<ul style="list-style-type: none"> - 7 психологи по 1020 часа – 7140 консултации на 206 деца; - 7 логопеди по 714 часа – 4998 консултации на 159 деца. 	<ul style="list-style-type: none"> - 7 психологи по 1020 часа – 7140 консултации на 213 деца; - 7 логопеди по 714 часа – 4998 консултации на 173 деца.
Какъв процент от децата с увреждания са обхванати от дейностите на	Всички, насочени от РИО.	Всички, насочени от РИО.	Всички, насочени от РИО.

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

Ресурсен център			
Брой на децата , получили подкрепа от Ресурсен център	410	436	464
Брой вътрешни и външни обучения, проведени за повишаване на квалификация на кадрите в РЦПИОВДУСОП	- 13 външни; - 5 вътрешни.	- 17 външни; - 5 вътрешни.	- 14 външни; - 5 вътрешни.
Брой лица от персонала на РЦПИОВДУСОП, преминали обучение за повишаване на квалификацията	105 /по 1,5 на лице/	287 /по 3,8 на лице/	174 /по 2,8 на лице/

Препоръка: Има необходимост от разширяване на базата в Ресурсен център и разкриване на още ресурсни кабинети по училищата.

Мярка 2.3.1.2. Изготвяне и изпълнение на социални проекти;

Дейност 2.3.1.2.1. Изготвяне на проекти за социално включване чрез повишаване на училищната готовност на деца до 7 години, с насоченост към семейства с ниски доходи и от уязвимите групи (включително деца с увреждания и с други специфични потребности) от общините Пловдив, Асеновград, Карлово и Стамболовски;

В община Асеновград бе разработен и одобрен проект за изграждане на Общински център за деца и семейства. В края на октомври 2011 г. започна извършването на строителните дейности по неговото изграждане.

В община Карлово бе даден официален старт на проекта „По-добре заедно“ (Социално включване). Той е на стойност 1 201 932 лв. и се реализира по договор, подписан с Министерството на труда и социалната политика. Проектът предвижда бившият пионерски дом в Карлово да бъде превърнат в комплекс за социално включване, в който ще се предоставят услуги за деца до 3 години и техните родители – формиране и развитие на родителски умения; ранна интервенция на уврежданията чрез създаване на Център за ранна интервенция на

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

уврежданията; семейно консултиране и подкрепа; здравна консултация за деца; намаление на таксата за детскa ясла.

Освен това са предвидени и услуги за деца от 3 до 7 години и техните родители – интеграция на децата в детските градини и в предучилищните групи/класове; мониторинг на готовността за обучение, семейно консултиране и подкрепа, здравна консултация за деца; допълнителна подготовка за ранен старт в училище; индивидуална педагогическа подкрепа за деца с увреждания. Дейностите ще обхванат 1100 деца от Карлово и селата.

През октомври 2011 г. стартира изграждането на Общински център за деца и семейства в с. Крислово, общ. Марица. Обектът се реализира по Проекта за социално включване и е на стойност 800 356 лв.

През 2011 г. бе одобрен от МТСП заложеният в годишния план на община Пловдив проект за изграждане на Общински център. Целта на проекта е да се повиши благосъстоянието на децата от 0 до 7 годишна възраст в община Пловдив, да се разшири обхватът на услугите за деца от уязвимите групи, да се въвеждат интегрирани социални услуги и да се подобри училищната готовност на децата от семейства с ниски доходи и на деца с увреждания.

Дейност 2.3.1.2.3. Участие на всички общини в Пловдивска област в проект „Подкрепа за достоен живот“.

Община Пловдив, в партньорство с Агенцията за социално подпомагане, стартира проекта „Подкрепа за достоен живот“, по който се предоставя социалната услуга „Личен асистент“. Това е първият етап на проекта, по който услугата ще се предоставя в продължение на 14 месеца, считано от 10.01.2011 г.

В община Калояново по проект „Подкрепа за достоен живот“ по схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG 051PO001-5.2.09 „Алтернативи“ (ОП „Развитие на човешките ресурси“) през 2011 г са назначени 32 лични асистента, които са обслужили 32 потребители.

При изпълнение на заложения в Годишния план за 2011 г. проект „Подкрепа за достоен живот“ по ОПРЧР Общинска администрация – Лъки е повишила капацитета си и е постигнала по-добра координация и екипна работа, както и комуникация с хората с увреждания на територията на общината.

В община Раковски през 2011 г. стартираха двете фази по предоставянето на социалната услуга „Личен асистент“ по проект „Подкрепа за достоен живот“. Назначени са общи 41 Лични асистента, преминали специално обучение, които ще се грижат за 42 лица до месец март 2012 г.

В община Стамболовски продължи осъществяването на дейността, заложена по проект „Подкрепа за достоен живот“ – Личен асистент. През 2011 г. са обслужени 53 души с увреждания.

Обща цел 2.3.2. Да се създадат условия за социално включване и интегриране на максимален брой хора от общностите в неравностойно положение, уязвимите групи и индивиди в област Пловдив, чрез:

- осигуряване на условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда;
- намаляване на броя на хората с увреждания в специализирани институции чрез развитие на алтернативна резидентна грижа от семеен тип;
- достъп до развитие за етническите общности в неравностойно положение и уязвими групи;

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.” през 2011 г.

- реинтеграция на рискови общности, индивиди и уязвими групи с рисково и зависимо поведение.

Мярка 2.3.2.2. Създаване на Центрове за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ) за деца

Центрът за социална рехабилитация и интеграция е комплекс от социални услуги, свързани с извършване на рехабилитация, социално-правни консултации, образователно и професионално обучение и ориентиране, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване.

Потребители на услугата и териториален обхват:

- ✓ Деца с увреждания (физически, умствени и множествени) в семейна среда;

Дейности на услугата:

- Медицинска рехабилитация;
- Социална рехабилитация;
- Консултиране – право, здравно, социално, психологическо;
- Програми за социални умения за самостоятелен живот;
- Посредничество пред различни институции.

Дейности в домашна среда:

- Консултации и посредничество;
- Медицинска рехабилитация;
- Обучение на близките за ежедневна рехабилитация;
- Кризисна интервенция.

Очаквани резултати:

- Подобряване достъп до образование в общо образователни училища на деца с увреждания;
- Подобряване на достъпа до адекватна здравна грижа;
- Придобиване на умения и навици за самостоятелен живот;
- Осигуряване на достъпна архитектурна среда, особено в изолираните малки населени места;
- Осигуряване на възможности за професионална квалификация и реализация;
- Осигуряване на подкрепяща среда за семейството и близките на децата с увреждания;
- Подобрена интеграция в общността на деца и лица с увреждания;
- Предоставяне на услуги за възстановяване и рехабилитация.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ ПРЕЗ 2011 Г.

Центрър за социална рехабилитация и интеграция за подкрепа на деца за развиващие на умения за самостоятелен начин на живот и превенция на рисково поведение „Рада Киркович“. С решение № 281, взето с Протокол № 20 от 22.07.2010 г. на Общински съвет – Пловдив, заповед № РД01-281/09.02.2011 г. на Изпълнителния директор на АСП, се разреши откриване на социалната услуга – ЦСРИ с капацитет 40 места, считано от 01.01.2011 г., с адрес: гр. Пловдив, ул. „Димитър Цончев“ № 11.

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

- Даване ход на процедурата относно реда и условията за откриване на социална услуга, делегирана от държавата дейност, на следните услуги на територията на община Пловдив:
  1. ЦСРИ за подготовка за трудова роля и социално включване към ДДЛРГ „Олга Скобелева“ гр. Пловдив. Изготвено е предложение до ИД на АСП с изх. № ЗД-01-22/18.01.2012 г. за разкриване на социалната услуга като делегирана от държавата дейност. На този етап все още няма заповед на ИД на АСП.
  2. ЦСРИ за деца с увреждания към „Комплекс за социални услуги за деца и семейства“ – Пловдив;
  3. ЦСРИ за възрастни хора (компенсирана промяна след намаляване на капацитета на ДЦСХ);
  4. ЦСРИ за деца и младежи с увреждания (мобилни услуги).
- Със заповед № РД01-679/31.05.2011 г. на ИД на АСП бе намален капацитетът на СУПЦ гр. Пловдив от 130 на 110 места. С Решение № 506, взето с Протокол № 33 от 16.12.2010 г. на ОБС – Пловдив, е заложено разкриване на Комплекс за социални услуги „Св. Георги“, обединяващ съществуващите социални услуги, разкрити и ситуирани в рамките на СУПЦ „Св. Георги“ – гр. Пловдив:
  1. Социален учебно- професионален център;
  2. Дневен център за възрастни хора с увреждания;
  3. Център за социална рехабилитация и интеграция;
  4. Защитено жилище за хора с психични разстройства;
  5. Преходно жилище за хора с умствена изостаналост.
- В Годишния план за развитие на социалните услуги за 2011 г. в община Куклен бе заложено да стартира Център за социална рехабилитация и интеграция, но за съжаление проектът не бе одобрен и не получи финансиране през 2011 г.

Приоритетно направление 3: Деинституционализация на деца и възрастни хора

Приоритет 3.1. Осигуряване на грижи в семейна среда за деца

Обща цел 3.1.1. Да се постигне намаляване с 90% на броя на децата, отглеждани в специализирани институции в област Пловдив, с цел трансформиране и/или закриване на 7 СИ за деца, и да се подобри качеството на резидентната грижа.

Областната стратегия за социалните услуги очерта същностните насоки за бъдещето на съществуващите специализирани институции за деца и възрастни в област Пловдив, етапите на трансформиране и закриване на СИ в контекста на националната и областната политика за деинституционализация, дейностите за извеждане на децата в семейна среда, както и основните посоки, в които ще се осъществи промяната в резидентната грижа за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда, а именно:

- Разработване и/или актуализиране на плановете за трансформиране и/или закриване на специализираните институции на територията на област Пловдив през периода 2011 – 2016 г.;
- Реинтеграция на деца в риск – подкрепящи услуги за връщане на децата в биологичното им семейство;

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

- Полагане на грижи за деца в риск в семейна среда и среда, близка до семейната – отглеждане при близки и роднини, приемна грижа, осиновяване;
- Развиване на алтернативни социални услуги за предоставяне на резидентен тип грижа в среда, близка до семейната, за деца, които не могат да бъдат изведени в семейна среда.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ ПРЕЗ 2011 Г.

Предвид националната политика и заложените принципи във „Визия за deinституционализация“ и в изпълнение на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Пловдив 2011 – 2015 г.“ през 2011 г. бяха намалени капацитетите на голяма част от специализираните институции на територията на областта и бяха предприети действия от страна на общините в тази посока чрез разработване на подходящи политики и мерки, заложени в Годишните общински планове на всяка една от осемнадесетте общини, а именно:

➤ **ДМСГД, гр. Пловдив**

През 2011 г. с Решение № 57, взето с Протокол № 7 от 17.03.2011 г. на ОБС – Пловдив, бе прието преструктуриране на Дом за медико-социални грижи за деца от 0 до 3 години по ОП „Регионално развитие“. На 26.10.2011 г. бе стартирано изпълнението на проекта „ПОСОКА: семейство“ с конкретен бенефициент МЗ. Проектът се изпълнява по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO001-5.2.10 „Шанс за щастливо бъдеще“: Компонент 1 – Подготовка за преструктуриране на ДМСГД, Приоритетна ос 5 на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейски социален фонд. Основната цел на проекта е подготовка за преструктуриране на ДМСГД от 0 до 3-годишна възраст чрез извършване на целенасочена подготвителна дейност в 8 пилотни области, чрез аналитичен подход и синергична интервенция.

С решение № 101, взето с Протокол № 10 от 07.04.2011 г. на ОБС – Пловдив, е решено община Пловдив да кандидатства по ОП „Регионално развитие 2007 – 2013“, Приоритетна ос 1: „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, Операция 1.1. „Социална инфраструктура“, по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/1.1-12/2011 „Подкрепа за deinституционализация на социални услуги за деца в риск“ за изграждане на 5 ЦНСТ и Защитено жилище за деца с увреждания над 3 години, настанени в ДМСГД, и деца и младежи, настанени в ДДУИ.

➤ **ДДЛРГ „Гергана“ с. Нареченски бани, общ. Асеновград**

С цел подобряване на качеството на предоставяната грижа на децата от институциите и създаване на среда, близка до семейната, през 2011 г. бе намален капацитетът на ДДЛРГ „Гергана“ от 46 на 30 места със заповед № РД01-191/27.01.2011 г. на ИД на АСП гр. София.

➤ **ДДЛРГ „Роза“ с. Зелениково, общ. Брезово**

През 2011 г. капацитетът на Дома за деца, лишени от родителска грижа, „Роза“ в с. Зелениково беше намален от 42 на 35 места със заповед №РД01-714/08.06.2011 г. на ИД на АСП. Предвижда се през 2012 г. да бъде разкрита социалната услуга „Седмична грижа“.

➤ **ДДЛРГ „Рада Киркович“, гр. Пловдив**

Със Заповед № РД01-180/27.01.2011 г. на Изпълнителния директор на АСП бе разрешено намаляването на капацитета на ДДЛРГ „Рада Киркович“ от 85 на 70 места, считано от 01.01.2011 г. В момента действащият капацитет на ДДЛРГ „Рада Киркович“ гр. Пловдив е намален от 70 на 60 със заповед № РД01-6/04.01.2012 г. на ИД на АСП.

➤ **ДДЛРГ „Олга Скобелева“, гр. Пловдив**

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

С Решение № 423, взето с Протокол № 22 от 20.09.2011 г. на ОБС – Пловдив, е приет План за трансформиране на ДДЛРГ „Олга Скобелева“ 2011 – 2015 г. Със заповед № РД01-190/27.01.2011 г. на Изпълнителния директор на АСП е разрешено намаляване на капацитета на ДДЛРГ „Олга Скобелева“ от 90 на 70 места, считано от 01.01.2011 г.

➤ **ДДЛРГ „Княгиня Мария Луиза“, гр. Пловдив**

Заповед № РД01-178/27.01.2011 г. на Изпълнителния директор на АСП се разрешава намаляване на капацитета на ДДЛРГ „Княгиня Мария Луиза“ от 110 на 90 места, считано от 01.01.2011 г.

➤ **ДДЛРГ „Таню войвода“, гр. Асеновград**

Към момента има заповед № ЗД-РД01-26/04.01.2012 г. на изпълнителния директор на АСП за намаляване на капацитета на ДДЛРГ „Таню Войвода“ от 56 на 40 места.

➤ **ДДЛРГ „Даскал Ботьо“, гр. Калофер**

Със заповед № ЗД-РД01-394/08.04.2011 г. на изпълнителния директор на АСП се намали капацитетът на ДДЛРГ „Даскал Ботьо“ от 61 на 35 места. Към настоящия момент е преустановен приемът на деца в ДДЛРГ „Даскал Ботьо“ гр. Калофер.

През 2011 г. стартира развиващото се настанияване от семеен тип, което се предлага в резидентен тип грижа в среда, близка до семейството, за деца, които не могат да бъдат изведени в семейна среда, чрез изграждането на ЦНСТ от семеен тип.

Център за настанияване от семеен тип

Центърът за настанияване от семеен тип (ЦНСТ) е „комплекс от социални услуги, които се предоставят в среда, близка до семейството, за ограничен брой лица – не повече от 8“.

Потребители: Деца или възрастни, за които са изчерпани възможностите на осигуряване на семейна среда, и се предполага, че настанияването ще бъде дългосрочно, с възможности за настанияване на деца с увреждания.

Дейности на услугата:

- Предоставяне на подслон и ежедневни грижи,
- Изграждане на умения за самостоятелен живот,
- Осигуряване на здравни и образователни услуги (извън мястото за живееене).

Очаквани резултати:

- Намаляване на децата в СИ,
- Осигуряване дългосрочна грижа, близка до семейството – трансформирани /закрити 8 специализирани институции за деца в област Пловдив.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ ПРЕЗ 2011 Г.

Община Пловдив

- С Решение № 101, взето с Протокол № 10 от 07.04.2011 г., относно кандидатстване на община Пловдив по ОП „Регионално развитие 2007 – 2013“, Приоритетна ос 1: „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, Операция 1.1. „Социална инфраструктура“, по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG 161PO001/1.1-12/2011 „Подкрепа за деинституционализация на социални услуги за деца в риск“ е предвидено изграждането на 5 ЦНСТ и Защитено жилище за деца с увреждания над 3 години, настанени в ДМСГД, и деца и младежи, настанени в ДДУИ.
- С Решение № 187, взето с Протокол №14 от 26.05.2011 г., относно промяна на Решение № 340, взето с протокол №22 от 07.12.2005 г. на Общински съвет – Пловдив, за

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

- откриване на социална услуга в общността „Център за настаняване от семеен тип“ за деца с увреждания, делегирана от държавата дейност към ДДЛРГ „Олга Скобелева“, с адрес: ул. „Генерал Тотлебен“ № 22 и капацитет – 8 лица.
- Продължава функционирането на ЦНСТ „Детска къща“ – гр. Пловдив. Капацитетът на услугата към настоящия момент е 15 деца, но предвид новите изисквания на методиката е необходимо намаляването на капацитета до 8 деца.

Община Асеновград

- В изпълнение на дейностите, заложени по тази точка от Областната стратегия, новите дейности, заложени в Годишния план за развитие на социалните услуги в община Асеновград за 2011 г., общината е кандидатствала с проект за изграждане на Център за настаняване от семеен тип за деца с увреждания. Проектът е разработен и съгласно Решение № РД02-14-2236/01.11.11 г. на МПРБ, община Асеновград е сред първите 26 одобрени общини. Предстои подписане на договора за финансиране на проекта.

Община Брезово

- През месец март 2011 г. стартира проект по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, Схема за безвъзмездна финансова помощ „Социални услуги за социално включване“, компонент „Социални услуги за деца в риск“. Стойността на проекта е 152 120,80 лв. Към настоящия момент е разкрит Център за настаняване от семеен тип в гр. Брезово (7 – 13 г.) за деца в риск от настаняване в специализирани институции. Отчетен е проблем, възникнал пред община Брезово, който е наложил от ограничения финансов ресурс на общината да бъдат заделени 10 000 лв. за довършване на строително-ремонтните дейности, които не са финансираны от проекта.

Община Първомай

- На територията на община Първомай бе предвиден строеж на ЦНСТ, който да започне през 2011 г. Стартоването на проекта е възпрепятствано поради възражения на населението на общината за мястото, предвидено първоначално за строеж. Въпреки срещнатите трудности проектът е задвижен и се планира сградата за ЦНСТ да бъде пригодена за ползване до април 2012 г. Очаква се решение на ОБС – Първомай;

Община Стамболовски

- В процедура е откриване на Център за настаняване от семеен тип за деца в риск. Общината участва в проект за изграждане на ЦНСТ на нейната територия по Процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по схема: BG161PO001/1.1-12/2011 г. „Подкрепа за деинституционализация на социални институции, предлагащи услуги на деца в риск“. Общата стойност на проекта е 820 048,26 лв. Община Стамболовски е сред първите 26 общини, одобрени с решение на МПРБ №РД-02-14-2236/01.11.2011 г.

Община Садово

- През 2011 г. в община Садово е стартирана процедура по проект за изграждане и разкриване на ЦНСТ на територията на общината.

Във връзка с изпълнение на програмния документ „Визия за деинституционализация“ се работи активно в посока на предотвратяване на изоставянето на деца в специализирани институции.

По данни на Дирекциите „Социално подпомагане“ в осемнадесетте общини на територията на област Пловдив се наблюдава следната тенденция:

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

Година	Деца, настанени при близки и роднини	Деца, реинтегрирани в биологичните семейства	Настанени в семейства на близки и роднини за година	Основявания	Общ брой деца, настанени в СИД
2010	70	85	70	48	152
2011	152	46	132	52	226

От горната таблица е видно, че през 2011 г. има значително завишиване на броя на децата, настанени в семейства на близки и роднини в сравнение с 2010 г. Въпреки функционирането на Центровете за обществена подкрепа на територията на областта в посока реинтеграция, през 2011 година се забелязва леко намаление на броя на децата, реинтегрирани в биологичното семейство. Докато през 2010 г. успешно приключилите случаи по реинтеграция са били 84, през 2011 г. броят им е намалял почти наполовина.

Увеличил се е драстично броят на децата, настанени в специализирани институции за деца, като в сравнение с 2010 г., когато в специализирани институции за деца по данни на ДСП в област Пловдив са настанени общо 152 деца, през 2011 г. те са 226. Възможно е част от случаите по настаняване в СИД да касаят процес на реинтеграция на децата в биологичните им семейства, чиято продължителност е в рамките на 18 месеца, съгласно действащото законодателство.

В Специфична цел 3.1.3. на Областната стратегия са заложени конкретни дейности, с които да се подпомогне интеграцията на младежите, напускащи специализирани институции, чрез изграждането на преходни и наблюдавани жилища за адаптация към самостоятелен живот, както и изграждане на защитени жилища за извеждане от СИ на младежи с увреждания. Тази мярка предвижда развитието на услуги в общността от резидентен тип за деца и младежи, за които не е възможно да бъде осигурена семейна среда, и продължаване на функционирането на действащите.

Преходните жилища са необходими в подкрепа на децата, на които предстои да напуснат СИ, за изграждане на умения и навици за самостоятелен живот. Наблюдаваните жилища са услуга в общността за оказване на подкрепа и консултиране на лица, навършили 18 години, които напускат специализирани институции. Продължителността на услугите в преходните и наблюдаваните жилища ще бъде синхронизирана с плановете за трансформиране/закриване на СИ в област Пловдив и извеждане на децата от тях (мярка 2.1.1.). След този етап изградените преходни и наблюдавани жилища могат да бъдат трансформирани в защитени жилища за хора с увреждания или за хора с психични разстройства, или в център за спешно настаняване, в зависимост от идентифицираните потребности в областта. В тази връзка се отчитат дейности по изпълнение на целите, заложени в областната стратегия, както следва:

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ ПРЕЗ 2011 Г.

- През 2011 г. са предприети действия, съgl. чл. 36в от ППЗСП, за разкриване на социалната услуга „Преходно жилище“ към ДДЛРГ „Таню войвода“ – гр. Асеновград, като ДДД от 2012 г. С решение на Общински съвет – Асеновград № 1278 от 13.07.2011 г.

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

е дадено съгласие да се разкрие социална услуга от резидентен тип „Преходно жилище“. За съжаление на този етап услугата не се реализира като делегирана от държавата дейност. Вариант за осъществяването на дейността е чрез прилагането на механизма на компенсирана промяна, имайки предвид Решение № 688/07.09.2011 г. на МС, с което „Средствата за финансиране на нови социални услуги, които функционират по проекти на ОПРЧР, ще се осигуряват в процеса на изпълнението на бюджета през 2012 г. чрез компенсиирани промени между отделни социални услуги“.

- **Зашитено жилище „Младост“** (Решение № 258, взето с Протокол № 14 от 16.07.2009 г. на Общински съвет – Пловдив). Със заповед № РД01-226/31.01.2011 г. е разрешено откриването на социална услуга в общността резидентен тип „Зашитено жилище“ за хора в риск с капацитет 17 души, считано от 01.01.2011 г.
- В община Раковски към 31.11.2011 г. съгласно заложените цели в Областната стратегия и разработен Годишен план за развитие на социалните услуги е защищен проект за Зашитено жилище по ОПРЧР, като услугата е предназначена за лица над 18 години, напускащи специализираните институции.
- **Наблюдавано жилище „Рада Киркович“** (Решение № 281, взето с Протокол № 20 от 22.07.2010 г. на Общински съвет – Пловдив). Със заповед № ДР01-229/31.01.2011 г. е разрешено откриването на социална услуга резидентен тип „Наблюдавано жилище“ за младежи, напускащи ДДЛРГ, с капацитет 6 места, считано от 01.01.2011 г.

През 2011 г. поради големия брой деца и семейства от област Пловдив, които са заявили необходимост от ползване на различни видове социални услуги за деца, от ДСП са издадени направления и са насочени за ползване на различни видове социални услуги 1083 лица, като броят на издадените направления за 2010 г. е бил 901.

В резултат на усилията и работата на всички институции, имащи отношение към работата с деца и семейства, се отбележва следният напредък във връзка със заложените дейности в „Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Пловдив за периода 2011 – 2015 г.“:

- Намаляване на ражданията на майки под 18 год., като за 2010 г. броят е бил 222, а за 2011 г. е 141;
- Увеличаване на броя на децата, настанени в приемни семейства, като за 2010 г. са били 7 бр., а за 2011 г. – 17 бр.;
- Увеличаване на броя на децата, настанени в семейства на близки и роднини, като за 2010 г. са били 70 бр., а за 2011 г. – 152 бр.;
- Увеличаване на броя на основните деца, като за 2010 г. са били 48 бр., а за 2011 г. – 52 бр.;
- Увеличаване на броя на децата, които ползват услугата „Приемна грижа“, като за 2010 г. са били 15 бр., а за 2011 г. – 25 бр.;

Въз основа на гореизложената информация могат да се направят следните положителни изводи:

- Увеличен е броят на основните деца;
- За голям брой деца е предотвратено настаняването им в специализирана институция и са продължили да живеят в семейна среда;
- За голям брой деца с риск от настаняване в специализирана институция са намерени алтернативни възможности за отглеждането им в близка до семейната среда и по този начин е предотвратено настаняването им в институция;

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.” през 2011 г.

- По-голям брой деца и семейства са заявили необходимост от ползване на социални услуги – ЦОП, ЦСРИ, ДЦДУ и др.;
- По-голям е броят на децата и семействата, на които са предоставени различен вид социални услуги;
- Намалял е броят на необхванатите деца от образователната система: 2009 г. – 227 бр. 2010 г. - 161, а 2011 г. – 149;
- Намалял е броят на децата, отпаднали от училище: 2009 – 2010 учебна година – 461, 2010 – 2011 учебна година – 449.

Приоритет 3.2: Развитие на услуги в общността за възрастни хора

Специфична цел 3.2.1. Намаляване на броя на лицата, желаещи да постъпят в специализирана институция, чрез разкриване на алтернативни услуги в общността

Социалните услуги „Домашен социален патронаж“, „Домашен помощник“ и „Социален асистент“ се предоставят на територията на община Сопот (Сопот и Анево), финансиирани съответно от общинския бюджет и ОП РЧП. По проект на услугите „Домашен помощник“ и „Социален асистент“ са включени 29 потребители.

Във всички училища в общината (3 бр.) и детските градини (3 бр.) е осигурен достъп, децата с увреждания са интегрирани в масови паралелки и ползват ресурсни учители.

Достъп за хора с увреждания има във всички важни обществени сгради на територията на общината.

През 2011 год. обучителни квалификационни курсове се минали 33 трайно безработни, които са били трудово ангажирани по различни програми, за 2012 год. предстоят да бъдат включени 24 лица.

По проект на услугите „Домашен помощник“ и „Социален асистент“ са включени 29 потребители.

IV. ИНФОРМАЦИЯ ЗА РИСКОВИ ЦЕЛЕВИ ГРУПИ КЪМ 31.12.2011 Г.

Населението на страната към 1 февруари 2011 г. е 7 351 234 души. Това сочат експресните данни на Националния статистически институт (НСИ) от Преброяване 2011. В периода 2001 – 2011 г. населението на България е намаляло с 581 750 души, при средногодишен темп на намаление от 0,7%.

Факторите, които определят основните тенденции в развитието на населението за страната, са естественото му движение (раждания и умирания) и външната миграция, а в териториален аспект и вътрешната миграция на населението, и административно-териториалните промени. 72,9% или 5 357 633 души живеят в градовете, а 27,1% или 1 993 601 души живеят в селата.

Преброени са 2 826 740 домакинства, като този резултатът сочи, че средно в едно домакинство живеят 2,6 души. Броят на преброените жилища е 3 898 688 и в едно жилище съответно живеят средно 1,9 души.

Област Пловдив с население 671 918 души е втората по численост на населението след София (столица), която е с най-голям брой население – 1 359 520 души. Това са двете области с население над 500 000 души и в тях живеят 27,63% от населението на страната, съответно 19,14% в област Пловдив и 8,49% в София (столица).

В седемте града с население над 100 000 души живеят 34,3% от общото население на страната.

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

За периода между преброяванията през 2001 и 2011 г. намалението на населението поради външна миграция се оценява на 192 663 души.

Общо за периода 1992 – 2011 г. емиграцията се оценява на 410 472 души. 67% от намалението на населението в сравнение с преоброеното население към 1 март 2001 г. се дължат на отрицателния естествен прираст и 33% на емиграцията.

Целеви групи	2009	2010	2011
Безработни лица за област Пловдив По данни от ДРСЗ – Пловдив през цялата 2011 г. броят на регистрираните безработни е с по-малки месечни стойности спрямо 2010 г. През цялата година има спад на регистрираните безработни с изключение на последните три месеца от годината, когато се наблюдава обичайното сезонно нарастване на регистрираните.	24531	27233	26319
Социално слаби семейства, които получават месечни помощи	6422	7642	8034
Пенсионери	200 003	200 142	200 666
Стари хора и с ниски пенсии – справка от НОИ	119 243	118 063	105 509
Деца с увреждания	2091	2630	2354
Хора с увреждания /информация от РДСП/	59 880	72 392	64 589
Деца, настанени в СП институции		152	226

За броя на хората с увреждания в областта продължава да се съди по данните за освидетелстваните лица в ТЕЛК и данните, събиращи в дирекциите „Социално подпомагане“, във връзка с подпомагането на лицата и изготвянето на социални оценки за потребностите от услуги. От предоставената по-долу информация от двете отговорни институции може да се направят следните изводи:

1. Броят на хората с увреждания в област Пловдив, преминали за освидетелстване/преосвидетелстване, е намален с 276 лица спрямо 2010 г., но в сравнение с 2009 хората с увреждания са се увеличили, и то с 4809 лица. Аналогична е тенденцията и при децата с увреждания.
2. Броят на децата с тежки увреждания с потребност от чужда помощ е 49.8% от всички деца с увреждания в област Пловдив.
3. Няма достатъчно услуги в общността, които да отговарят на потребностите на лицата с увреждания, а част от създадените не се ползват поради непосилната цена.

СПРАВКА
за освидетелствани/преосвидетелствани в ТЕЛК

Таблица 1

ВЪЗРАСТНИ	ДЕЦА /под 16 год./
-----------	--------------------

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

Год.	Освидетелствани	Преосвидетелствани	Освидетелствани	Преосвидетелствани
2008	5247	10013	259	695
2009	6334	9188	358	638
2010	5211	9721	369	601
до 30.09.2011 г	4364	9047	312	642

От особена важност е справката, която РЗИ предостави относно обхванатите от имунизации деца. След като се прегледат данните в приложените по-долу таблици 2 и 2а, се налагат следните изводи:

- Процентът на обхванатите за имунизация и реимунизация лица е над 90% като цяло за всички видове ваксини в област Пловдив;
- Там, където ваксината се прави в родилен дом (напр. туберкулоза), обхващаемостта е на 100%; прави се изключение само за родените с противопоказания, а в лечебните заведения на община Лъки няма родени деца;
- Процентът на имунизиранные деца намалява при ваксините, които зависят от родителската отговорност да спазят указаните срокове за поставяне на ваксините. Процентът на обхванатите лица е по-нисък в общини с ромски махали – район Изток в Пловдив и Кричим са с най-фрапиращи данни.

Таблица 2

**ОБХВАЩАЕМОСТ С ИМУНИЗАЦИИ И РЕИМУНИЗАЦИИ НА ПОДЛЕЖАЩИ
ПОДАДЕНИ ОТ ОПЛ
В ПЛОВДИВСКА ОБЛАСТ ЗА ДЕВЕТМЕСЕЧИЕТО НА 2011 Г.**

	ИМУНИЗАЦИИ			РЕИМУНИЗАЦИИ		
	Подл.	Обхв.	%	Подл.	Обхв.	%
БЦЖ	5597	5338	95,37	15656	14425	92,14
ИВ	5451	5116	93,85	-	-	-
Td	-	-	-	45464	41692	91,70
МПР	5308	4932	92,92	5129	4823	94,03
Петкомпонентна	5342	5008	93,75	5088	4653	91,45
Тетраксим	-	-	-	4861	4030	82,90
Синфорикс	5491	5097	92,82	3548	3159	89,04
ВСИЧКО:	27189	25491	93,75	79746	72782	91,27

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

Табл.2а

ОБХВАЩАЕМОСТ С ИМУНИЗАЦИИ ПО ВИДОВЕ И ПО РАЙОНИ ЗА ДЕВЕТМЕСЕЧИЕТО НА 2011 ГОД. В ПЛОВДИВСКА ОБЛАСТ

РАЙОН	Имуниз. Туберкул. %	Имуниз. HB %	Имуниз. МПР %	Имуниз. Петкомпо- нентна в-ва %	Имуниз. Пневмо- ккова в-ва %	Имуниз. ВСИЧКО %
Изток	98,94	87,98	84,29	85,68	81,74	87,39
Запад	99,46	97,44	96,89	98,21	96,77	97,67
Север	99,72	96,92	93,56	93,27	93,40	95,12
Южен	99,79	91,37	92,60	95,19	93,51	94,36
Центрър	99,12	95,86	94,30	97,87	96,92	96,69
Тракия	100	96,58	96,83	93,42	94,34	96,12
Марица	100	90,61	88,55	88,26	89,64	90,20
Родопи	100	94,05	96,05	93,94	95,81	95,77
Куклен	100	93,94	95,35	93,10	94,59	95,58
Стамболовски	99,30	93,10	93,26	90,68	91,80	93,45
Кричим	100	90,28	96,15	88,16	73,42	89,19
Перущица	96	97,30	97,87	97,30	97,14	97,30
Брезово	100	88,57	85,29	85,29	82,14	88,13
Калояново	100	96,43	92,19	100	94,92	96,30
Раковски	99,46	90,30	93,97	94,03	92,24	93,77
Садово	100	95,12	95,73	95,20	95,31	96,20
Съединение	100	91,67	82,22	90,20	85,45	89,67
Карлово	99,71	95,09	93,57	95,50	92,52	95,17
Сопот	100	89,16	95,24	95,95	94,29	94,41
Хисар	100	98,00	98,31	98,04	96,61	98,16
Асеновград	100	93,54	90,32	91,39	94,13	93,55
Първомай	100	98,32	97,17	98,06	98,16	98,23
Лъки	0	100	100	100	87,50	96,88
Плов.област	99,61	93,85	92,92	93,75	92,82	94,36

Представените цифри потвърждават направените изводи при изготвяне на стратегията през 2010 г. и на този етап не може да се отчете промяна в потребностите на целевите групи, която да изиска актуализиране на вида и капацитета на услугите, вече предвидени в стратегията. От общините е заявено актуализиране на стратегията с услуги по проекти, на които схемите за кандидатстване и финансиране са обявени след съставяне на стратегиите и годишните планове на общините.

V. ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ ПО СЛЕДНИТЕ КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ, ЗАЛОЖЕНИ В ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ

№	ИНДИКАТОР:	РЕЗУЛТАТ
---	------------	----------

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

1.	Намаляване броя на лицата с увреждания в институциите с 15% в сравнение с декември 2009 г. – средно с 3% на година.	<p>Не е постигнат очакваният резултат от 3% намаляване на броя на лицата с увреждания в институциите.</p> <p><u>Извод:</u></p> <p>Въпреки разкритите социални услуги в общността в големите общини броят на хората, желаещи да постъпят в специализирани институции, не е намалял.</p> <p><u>Причини:</u> Високите държавни такси на услугите в общността, които не позволяват на потребителите да ползват услугите, спазването на стандартите в специализираните институции и предоставянето на комплексна услуга, която осигурява сигурност на хората с увреждания.</p>
2.	Повишаване на качеството на грижа чрез развиване на професионалните умения и повишаване на квалификацията на персонала, работещ в институциите	Ръководителите на услугите, съвместно с общините, полагат грижи за обучение с цел повишаване на квалификацията на персонала.
3.	Създаване и развитие на нови социални услуги в общността на местно ниво, насочени към хората с увреждания съгласно предвиденото по направления 1, 2 и 3.	По този индикатор добро изпълнение има в община Пловдив, тъй като общината финансира голям спектър услуги – местни дейности, и планът ѝ е изпълнен на 80%, както и в общините, които поддръжат и развиват традиционната услуга – „Домашен патронаж“.
4.	Увеличаване на броя на деца, ползващи алтернативни услуги.	През 2010 г. са издадени общо 901 бр. направления за ползване на социални услуги за деца, а през 2011 г. броят на издадените направления е завишен на 1083 бр.
5.	Увеличаване на броя на лицата с увреждания, ползващи услуги в дневни центрове.	Дневните центрове за деца с увреждания са със запълнен капацитет. През 2011 г. в Пловдив местата в ДЦДУ са увеличени с 10.

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.” през 2011 г.

		<p>Дневните центрове за възрастни и лица с увреждания не са увеличили броя на потребителите си, а напротив, в община Пловдив поради трайна незаетост на капацитета на ДЦСХ и в съответствие с годишния план са намалили капацитета си от 40 на 20 лица.</p>
6.	Увеличаване на броя на адаптираните за нуждите на хората с увреждания общински обекти – изграден достъп на 80% от оценени приоритетни обекти с общинско и регионално значение.	<p>В Асеновград има изграден достъп за нуждите на хората с увреждания в 4 общински обекта. През 2011 г. е завършен проект, финансиран от АХУ, за изграждане на достъп до обект с обществено и регионално значение – басейн „Младост” – Пловдив. Социалните услуги в областта имат достъпна архитектурна среда. ЗМО препоръчва на кметовете на общините по-активно да ползват възможностите за проектно финансиране на достъп за хора с увреждания за обекти с регионално и общинско значение.</p> <p>В Пловдив предстои довършване на цялостния достъп за хора с увреждания в Етнографския музей и е изграден достъпът до Античния театър.</p>
7.	Брой разкрити нови социални услуги в населени места извън Пловдив и процентно преразпределение на услугите;	<p>Планираните за преструктуриране услуги са преминали през процедурата и имат заповеди от АСП за промяна в капацитета.</p> <p>Разкрити са планирани услуги на етап Общинско решение и чакат финализиране на процедурите от АСП.</p> <p>Разкрити са услуги по одобрени социални проекти и са в процес на изпълнение на проектните дейности.</p>

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.” през 2011 г.

8.	Степен на изпълнение на планираните дейности не по-малък от 60%.	Постигнатото е планираното процентно изпълнение на годишните планове на общините, които са предоставили информация. Неизпълнените дейности са главно поради липса на финансиране.
----	--	---

VI. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА СПАЗВАНЕ НА ВРЕМЕВИЯ ГРАФИК – ЗАКЪСНЕНИЯ И ПРИЧИНИ.

На база на изпълнението на общинските годишни планове за 2011 г. бе констатирано следното:

Не са реализирани услуги, заложени в „Областна стратегия за развитие на социалните услуги 2011 – 2015 г.“ за изпълнение през 2011 г., в община Първомай, а именно: „Зашитени жилища“ и „Хоспис за лица с множествени увреждания“.

Не са стартирали от 2011 г. следните социални услуги, заложени в „Областна стратегия за развитие на социалните услуги 2011 – 2015 г.“, основно поради липса на ресурси от местните бюджети.

1. ЦОП със седалище в с. Калояново;
2. ЦОП със седалище в гр. Куклен;
3. ЦОП в община Марица;
4. Младежки здравен център в община Марица;
5. Център по приемна грижа в ДМСГД, гр. Пловдив;
6. Дневен център за заместваща грижа за деца от 0 до 3 г. в ДМСГД;
7. Младежки здравен център в община Първомай;
8. Звено „Майка и бебе“ в с. Калояново – Услугата е неуместно планирана и заложена в Областната стратегия.
9. ЦНСТ за деца с увреждане от ДМСГД, гр. Пловдив;
10. ЦНСТ за деца с увреждания от ДДЛРГ „Олга Скобелева“, гр. Пловдив.

Към момента община Пловдив кандидатства за финансиране на проект от Фонд „Социална закрила“ към МТСП за ремонт на сграда общинска собственост, предназначена за разкриване на социалната услуга.

11. ЦНСТ в кв. „Столипиново“, гр. Пловдив
12. ЦНСТ в гр. Първомай;
13. ЦСРИ към ДДЛРГ „Олга Скобелева“, гр. Пловдив

На този етап е изгответо предложение от директор на РДСП Пловдив до ИД на АСП гр. София за разкриване на социалната услуга като делегирана от държавата дейност.

VII. РЕЗУЛТАТИ И ИЗВОДИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА СТРАТЕГИЯ

Добри практики и научени уроци

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

1. За периода от изготвяне на Стратегията и до края на 2011 г. е набрана базова информация за материално-техническата и кадрова обезпеченост на доставчиците на социални услуги в област Пловдив.
2. Общините от областта са включени в нови проекти, насочени към деинституционализацията на деца – „Социално включване“, „Приеми ме“ и др.
3. Въпреки разкритите услуги в общността, деинституционализацията при лицата с увреждания и възрастните хора не е започнala.
4. Липсват услуги за кризисно настаняване и работа със семейства в криза. Няма такива услуги, регламентирани като ДДД, няма методики за предоставяне на подобни услуги и следователно няма стимул за общините да развиват такива.

VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ

През 2011 г. не бе осъществена обратна връзка от услугите и потребителите и това ще е един от приоритетите в работата на ЗМО през следващата отчетна година.

Препоръки за следващия етап от изпълнението на Стратегията по отношение на:

Необходимост от актуализация на общинските стратегии

Асеновград

Необходима е актуализация на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Асеновград (2011 – 2015 г.), а именно добавяне на следното:

- Изграждане на ЦНСТ за деца с увреждане по проект „Детство за всички“;
- Участие на община Асеновград като партньор на АСП по проект „И аз имам семейство“ за развитие на приемната грижа в общината.

Перущица

Постигната е малка част от целите, заложени в общинската стратегия. Да се създаде система за събиране и анализ на информацията относно необходимостта от разкриване на социални услуги. Необходимо е да се направи регистър на хората, живеещи в от общината – хората с увреждания, самотните хора, възрастните хора, тези, получаващи социални услуги. Да се направи подробно проучване за това кои са най-важните услуги за населението и да се търсят начини за предлагането им.

Да се намерят програми, по които да се кандидатства с проекти за изграждане на Дневен център за възрастни хора, от който имаме голяма нужда поради трудно достъпния клуб на пенсионера.

Да се кандидатства при възможност и разрешаване за делегиран бюджет на общината за социални и лични аистенти.

Стамболовски

На лице е необходимостта от създаването и функционирането на ЦОП. Поради изключително тежкото финансово състояние на община Стамболовски за момента не могат да бъдат предприети никакви мерки в тази посока.

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.” през 2011 г.

Промени за подобряване на изпълнението на общинската стратегия – чрез прилагане на добри практики, нови подходи и пр.

Асеновград

Да се промени фокусът на социалните услуги, като се постави акцент по-скоро върху ролята на социалните услуги за постигане за реално и ефективно социално включване на потребителите, отколкото на ролята на дейностите, насочени към закрила и обгрижване на лицата. Социалните услуги трябва да подпомагат ползвателите да запазят своята независимост и да бъдат способни да водят самостоятелен живот в общността, което предполага активното привличане и участие на потребителите при планирането и предоставянето на услугите.

Звеното за мониторинг и оценка на стратегията ще спазва следните принципи за актуализиране на Годишните общински планове за развитието на социалните услуги през 2012 г.

- Гарантиране на разкриването на социални услуги, които да отговорят на конкретните потребности на хората от целевите групи не само на територията на общината, но и в областта;
- Стимулиране на инициативността и създаване на условия за максимална гъвкавост при получаването на икономически по-изгодни, финансово по-обосновани и по-достъпни за по-широк кръг потребители социални услуги;
- Приоритетно развитие и увеличаване на броя на предлаганите социални услуги в общността, подобряване на тяхното качество, гарантиране на стабилност и финансова устойчивост на социалните услуги, както и на процеса на деинституционализация;
- Увеличаване на броя на ползвателите на социални услуги, в т.ч. „Домашен социален патронаж“ (вкл. социални кухни) в отговор на базови потребности от храна и грижа, особено на хората в планинските, малките и отдалечените от областните центрове населени места; услуги в подкрепа на семействата с деца; услуги, насочени към превенция на рисковете в семейството; комплексни социални услуги за преодоляване на рисковете от отпадане от образователната система, както и рисковете пред здравословното развитие на децата;
- Съответствие на социалните услуги на реалните потребности на рисковите групи, за които са предназначени;
- Осигуряване на равен достъп до услуги за всички рискови групи и уязвими общности, живеещи на територията на областта.

Фактори, затрудняващи изпълнението на Областната стратегия:

1. Липса на достатъчно финансови ресурси и схеми за проектно финансиране за разкриване на планираните в общинските стратегии услуги;
2. Липса на достатъчно финансови ресурси за осигуряване на мобилни услуги за потребителите, живеещи в по-малките и отдалечени населени места;
3. Цената на част от услугите отблъска потребителите, които принадлежат към социални групи с ниски доходи;

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.” през 2011 г.

4. Сложните процедури за кандидатстване за услуги в общността, от една страна, забавят достъпа до услугите, а от друга, възпрепятстват работата на доставчиците и запълването на капацитета на услугите, което влияе на ефективността им.

Препоръки за конкретни действия за намаляване на въздействието на рисковите фактори.

- Ефективност на мрежата от услуги и оптимизиране на използването на ресурсите (финансови и човешки ресурси, материална база и социална инфраструктура);
- Развитие на междусекторното сътрудничество и взаимодействие за намиране на устойчиви решения за стимулиране на социалното включване на уязвимите общности и рисковите групи във всяка област и всяка община.

Конкретни предложения от общините:

Асеновград

- Осигуряване на адекватен брой служители, ангажирани в развитието на социалните дейности и услуги в община Асеновград;
- Осигуряване на възможности за обучение, обмяна на опит и добри практики, с цел развитие на капацитета на експертите в общината, ангажирани с управлението и развитието на социалните услуги;
- Повишаване на квалификацията и уменията на персонала, директно ангажиран в предоставянето на социалните услуги;
- Да се въведе практика за осъществяване на индивидуална и групова супервизия като елемент от системата за управление на човешките ресурси и като средство за подобряване на качеството на предоставяните услуги;
- Облекчаване на процедурите за кандидатстване и изпълнение на проекти с европейско и национално финансиране, свързани с услугите за деца и семейства в риск;
- Да продължи ефективното използване на финансиране от Структурните фондове на ЕС и усвояване на средства от различни национални и донорски програми в областта на социалните услуги.

Брезово и Калояново

Финансово подпомагане на малките общини за изпълнението на стратегията поради ограничен финансов ресурс.

Карлово

- необходимост от програми за кандидатстване за разкриване на Дом за възрастни хора с държавно участие;
- необходимост дейностите „Личен асистент“, „Домашен помощник“ и „Социален асистент“ да станат делегирана от държавата дейност;
- финансово обезпечаване;
- разкриване на повече алтернативни услуги за община Карлово.

Годишен мониторингов доклад за изпълнението на „Областна стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 - 2015 г.“ през 2011 г.

Перуещица

За преодоляване на риска са нужни координирани мерки за противодействие. Социалните услуги имат за цел да намалят рисковете за клиентите и за обществото.

Препоръки :

- Обмяна на опит и добри практики от други общини и възможности за предоставяне на социални услуги;
- Разширяване на информационната база за развитие на услугите;
- Познаване на възможностите за финансиране на проекти в социалната сфера от външни източници;
- Развитие на алтернативни форми за предоставяне на социални услуги.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ, ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ ОТ ЗМО:

Общата оценка за напредъка по изпълнение на Областната стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пловдив 2011 – 2015 г.“ през 2011 г. е добра. В областта има изградена социална „инфраструктура“ и тя е равномерно разпределена по цялата територия с обособени центрове с по-широк спектър от услуги в Пловдив, Асеновград, Карлово. Необходимо е и Стамболовски да се развие като център на услуги в западната част на областта. Предлаганите услуги са адекватни на нуждите на потребителите. В общините има лицензиирани неправителствени организации, които биха могли да бъдат доставчици на услуги.

При изпълнение на стратегията в оставащия период до 2015 г. се препоръчва:

- Да се ангажират общините с осигуряването на достъп на ЗМО за наблюдение на услугите, извършване на анкети и консултиране на общинските екипи, ангажирани с изпълнението на стратегията;
- Общините да изготвят списъци на общински обекти, наредени по приоритетен принцип, за изграждане на достъпна архитектурна среда и да активизират екипите си за изготвяне на проекти за финансиране на тези обекти по различни финансови схеми;
- Общините да предприемат мерки за увеличаване на броя на услугите, възлагани на лицензиирани доставчици по реда на чл. 37 от ППЗСП. Все още съотношението на услугите, делегирани от държавата дейности, с доставчик община и възложените за предоставяне от лицензиран доставчик са 95% към 5%, главно в община Пловдив;
- Да се използват възможностите на Обществените съвети по чл. 35 от ППЗСП за осигуряване на подкрепа и лобиране пред Общинските съвети за развитие на социални услуги – местни дейности и осигуряване на подходящ сграден фонд за развитие на услуги, предвиждани в общинските годишни планове.

Докладът е изгoten от оперативния екип
на Звеното за мониторинг и оценка към
Постоянната комисия по социална политика
към Областен съвет за развитие на област Пловдив